

Z NAŠICH REVUÍ

Vojensko-technické zprávy.

Roč. IV. (1927), č. 1.

Škpt. Ing. dr. Ettel věnuje pozornost zornému poli plynových masek. Článek, doprovázený 16 fotografickými srímky nasazených masek různých států až po nejmodernější t. ř. průmyslovou masku německou, probírá vliv velikosti a tvaru zorníků, to jest otvorů pro oči. Zorníkem spatřuje oko

kruh, zvaný zorné pole. Zorné pole jednoho oka je omezeno nosem, obočím a tvářemi. Jeho velikost je možno měřit přístrojem zvaným apertometrem. Je to polokoule o průměru 2 m, označená systémem poledníků a rovnoběžek. Měření spočívá v stanovení nejzazší hranice, kterou lze pohybováním očí postřehnouti. Článek je doprovázen 17 diagramy zorných polí různých masek. Autor dospívá k názoru, že největší

vliv má poloha zorníků, nikoliv jejich velikost. Všechny masky z doby válečné mají nedostatečné zorné pole. Zvláště velké zorné pole má nejnovější německá maska průmyslová, jež při porovnání s dřívějšími, má zorné pole několikanásobné. Maska československá je kopie francouzské masky ARS., má však mnohem větší zorné pole. Ale toto pole jest značně menší nežli u německé masky průmyslové, a činí — jak odhaduji — jen asi $\frac{1}{4}$. Závěr, který autor neuvádí, byl by z jeho článku tento: následovat masku německou.

Mjr. ing. Potěšil rozvíjí opět otázku kulometu velké ráže a zabývá se statí dra Karlika ve Voj. Rozhledech (listopad 1926). Uvádí stručný obsah článku dra Karlika a připojuje své poznámky, jimiž ukazuje, jak jednotlivé požadavky vedou ke konstruktivním protikladům. Je jisto, že zvyšováním požadavků na přesnost došlelu a průstřelu přibývá kulometu na váze, a tím se ztěžuje doprava a j. Uvádí, že ráží 20 mm, jakkoliv je podle dosavadních zkušeností minimum, bude lze jen nepatrně překročiti. Rovněž dr. Karlik žádá 20 mm, ale uvádí, že bude kulomet velmi těžký, tudíž málo hybný, a že nebude lze ho užívat v první linii. Mjr. ing. Potěšil praví, že bude nutno vedle těžkého kulometu dáti pěchotě pěchotní dělo o ráží 5—7 cm bez požadavku automatické střelby, s malou počáteční rychlostí, pro ostřelování pozemních cílů, a žádá, aby se obě konstrukce řešily současně.

Škpt. Cemper popisuje náboje signální. Rakouská armáda měla jen tři druhy pistolových raket, a to s bílou, zelenou a červenou světlicí. Naše armáda má technicky i výrobně vyřešeno 14 různých signálů, a to 9 nočních světelných 4 denní dýmové a 1 speciální zvukový čili pískavý. Poznáme je podle různé barvy čepiček anebo podle tvaru těchto čepiček, a v noci hmatem. Vystřelují se pistolí pod elevací asi 80° do výšky 80—100 m. Světelný

signál trvá 6—10 vteřin. U raket dýmových je doba signálu 30—50 vteřin, což je dosaženo tím, že signální tělísko je zavěšeno na padáku, který se otevře v kulminálním bodě. Světelné rakety lze rozeznati v noci na vzdálenost 4 až 6 km, rakety dýmové ve dne, není-li mlha, na 2 až 3 km. Pískavé rakety za bezvětrí je slyšeti až na $1\frac{1}{2}$ km, za větru do 800 metrů.

Světelné rakety letecké jsou mohutnější, ježto signalová tělíska jsou větší. Stačí je vystřeliti na vzdálenost 20 m od letadla. Pískavé rakety letecké zavedeny nejsou, ježto jsou zbytečné.

Tento soubor světelných signálů, bude-li jím dobře vládnuto, dává možnost, aby přední linie informovaly zevrubně linie zadní. Ovšem, jsem toho názoru, že velký počet druhů signálů znesnadňuje výcvik a ztěžuje jich vyhledávání hmatem v noci a podmiňuje, aby všechny druhy signálů v dostatečné množství byly v přední linii. Je to tudíž jako každá komplikovanost na újmu spolehlivosti.

Statí hlídkové obsahuje můj článek o soutěži na výstupnou komunikaci petřínskou a s ním zprávu o projektu Štefánikova domu na Újezdě, dále článek o vlivu výšky na účinkování leteckých motorů. Čím vyšší je nadmořská výška, tím více klesá tlak vzduchu, klesá teplota a snižuje se jeho hustota. V prostoru do výšky 10.769 m platí veškeré stanovené zákony. V prostoru nad touto výškou, který se zove stratosfera, předpokládá se stálá, stejná teplota — 50° C. Snižování hustoty vzduchu má vliv na karburaci a na indikovanou práci. Změnou hustoty vzduchu změní se též užitečná výkonnost, která jest spotřebována vrtulí.

Hlídka ženijní obsahuje můj článek o výcviku v ženijním táboru americkém a recenzi z Militärwissenschaftliche a techn. Mitteilungen, roč. LVIII. (1927) o vojenské elektrotechnice, kde mjr. ing. Veselý vyzdvihuje význam světlometů při nočních leteckých útocích. Škpt. ing. Vladimír Hájek.

Z CIZÍCH REVUÍ

a) Revues ruské.

Válka a technika.

Časopis vojenské vědecké společnosti. Moskva. Číslo 282—289.

Č. 282—283. Dělostřelectvo a útočná vozba. Lebeděv: **K otázce systému palby a střelišť.** Autor klade požadav-

ky na střeliště: rozměry, vybudování spojení, síť opevněných úkrytů, 2—3 traktory Fordsonovy o 20—25 HP, dekorativní a terčové vybavení centralizované dílny. Otázka střelišť považuje se za bolestivou, a jak je patrné z uvedených požadavků, je tato bolest sta-

rá, chronická. Křemkov: **Odpověď na rozpačité otázky.** Stať mezi jiným zdůrazňuje jednu ze slabých stránek dělostřelectva — „nemalé“ množství dělostřeleckých velitelů, vyšlých z řad pěchoty, nebo takových, jimž se nedostalo soustavného dělostřeleckého vzdělání. Moore: „Spirálový“ způsob opravování dělostřelecké palby — podle údajů časopisu „Coast Artillery Journal“. Betticher: **Letecké měřítko pro střelbu anglickým způsobem.** Zdůrazní zavedení anglického způsobu opravování palby v sovětské armádě, autor navrhuje svůj přístroj pro dělostřeleckého leteckého pozorovatele. Redakce časopisu uznává myšlenku měřítka k stanovení azimutu za principiálně správnou, ale k stanovení lineární veličiny za problematickou. Tregubov: **Jak zmenšit váhu jezdeckých děl.** Autor zdůrazňuje zásadu, že dělo s hlomoznou tvoří nedělitelnou jednotku a doporučuje, aby se kolesna nepovažovala za prostředek k dopravě střeliva. Navrhuje, aby se na kolesnu pohlíželo jen jako na prostředek sloužící k dopravě děla. Odstraněním skříňné na střelivo s kolesny zmenší se váha jezdecké dělové jednotky o 27 pudů. B. S.: **Jezdecké dělo či typ vojenského vozu.** Nesouhlasí s návrhem Tregubova. Derevcov: **Organisace bojové vozby v cizích státech.** Jakovlev: **Fotografování výstřelu elektrickou výbojovou jiskrou.** Prof. Korolkov: **Piezoelektrické manometry a katodové oscilografy k zapisování údajů.** Česnokov: **O konstrukci střeliva** — podle amerických údajů z časopisu „Army Ordnance“ 1923. Sochackij: **Stanovení jakosti dělového kovu.** Webb: **Určení zvukového zdroje metodou kompenzační.** (Z angličtiny.)

Č. 284. Letectvo. Kazmičov: **Potřebujeme mateřských lodí pro námořní letouny?** Ozvěna na stať z č. 252 o mateřských lodích. Autor je proti tomu, aby Rusko sestrojovalo mateřské lodě, se zřetelím k tomu, že politika sovětského Ruska není agresivní a není militaristickou. Není možno vybudovat loďstvo k boji s loďstvem celého světa — je nutno vybudovat pobřežní obranu. Autor nepočítá ani s bloádou Bosporu. Na základě těchto úvah musíme se vzdát stavby mateřských lodí. Kreison: **O rozdělení zatížení na křídla letounu.** Parčín: **Loďky hydroplánů.** Podle „Bulletin de la Chambre Syndicale des Industries Aéronautiques“. Rybarč: **Letecká ocel pro cementaci.** Lame: **Ochranné přístroje proti požáru na letounu.** V části „Za hranicemi“ jsou údaje o zahraničním letectvu.

Č. 285—286. Mechanická doprava a vojenské komunikace. Kržívickij:

Zkušební závody traktorových vlaků v r. 1924. Dokončení závěrů z dříve již v zapomenutí upadnuvších zkušeností ze závodů. (Pokrač. z čísla 272.) Golberg: **Automobilová doprava v státech sousedících s SSSR.** Co se týče dopravy v Československu, autor vychází z přibližných čísel, dělá bilan k 1. lednu 1926 a podává tento obraz 12.300 osobních aut, 4500 nákladních 500 autobusů, 9000 motocyklů, vzro za rok = 33.3%. Domácími továrnami bylo za rok 1925 uvedeno do provozu 3500 aut. Kozlovský: **Porovnání tahu traktorového, koňského, automobilního, úzkokolejného parního a koňského.** Autor se zřetelím k dnešním leznicím podmínkám sovětského Ruska, kloní se nikoliv k úzkokolejným drahám, nýbrž k traktorovým vlakům těžkého i středního typu. Terleckij: **Mechanické kladení železniční vrchní stavby.** Athanasjev: **Zničení železnic při ústupu armád západní fronty v tažení r. 1920.** Tato ničení považuje autor za nedostatečná. Příčiny: 1. neurčitost taktické situace, nedostatek směrnic; 2. nepružnost organisace leznicních oddílů; 3. nedostatek jejich techniky. Serčevskij: **Provisory vykládací rampy.**

Č. 287. Dělostřelectvo a bojová vojska. Smyslovskij: **Organisace moderní baterie.** Pokračování z č. 249. a 261. Jevichiev: **Taktické využití jednotek bojové vozby** — podle zkušeností občanské války, měnají se podle naučení různých armád. Jakovlev: **Zjednodušené metody určování balistického větru.** Borodačev: **Účinek palby protiletadlového dělostřeleckého děla.** Peščanskij: **Sbírký děl (XIV.—XX. stol.) dělostřeleckého historického musea.** Ruské dělostřelecké museum je tu charakterisováno jako nejbohatší na světě. Jakovlev: **Současné tendence v dělostřelecké technice.** Charakteristika výzkumů v oboru konstrukce děl na lafetě s proměnným kluzem, dělových brzd a p. Maslov: **Rotační energie dělové střely.** Z „Artiller. Monatshefte“, 1926, č. 231—232. Serčevskij: **Přístroje pro ochranu uší při střelbě** — francouzský a anglický přístroj. N. Ž.: **O vydání příručky pro dělostřelce.** Autor považuje za časovou práci, která by se hodila pro řadových velitele i pro zaměstnané ve skladech úřadech a ústavech.

Č. 288—289. Vojenské hospodářství, ekonomika a mobilisace průmyslu. Gureckij: **Historie Ústřední správy prodeje rudé armády (CUKL.) a závěry do budoucnosti.** Vyslovuje myšlenku, aby prodejny byly zásobovány kooperací, Centrosouzem. Grobin: **Manévrování nebo rutina.** V otázce zásobování

vání střelivem doporučuje autor: vytvořiti z divisních a sborových týlů dělostřelecké dopravní útvary. Tyto mají být odevzdány armádě a mají být podřízeny přímo jí. Tím se autor pokouší zjednodušiti vojskové týly. Zacharov: **Je zapotřebí náčelníka zásobování u divise a sboru?** Autor dává kladnou odpověď, ježto se tím řádovému velitelství, které má nyní 8—9 osob u služeb, značně ulehčí. Ali-mov: **Ochrana vojskových týlů ve válce.** Podle zkušeností občanské války je nutno, aby se etapní útvary chránily samy a ne zvláštními ochrannými oddíly. Čirkovič: **O práci oddělení pro organizaci etap.** Stať staví čtenáře před jakoby se uskutečnivší fakt, že byl zaveden orgán, který sjednocuje službu týlu divise a sboru a podává náčrt činnosti tohoto orgánu. Vysoc-kij: **K využití zbytků uzavřeného rozpočtu.** Stelmaško: **K otázce finanční přípravy státu k válce.** V teoretické části nepodává stať nic nového a originálního. Že k válce je zapotřebí finanční přípravy, je tak staré jako sám svět. Za příklady jsou uvedeny války Ruska od války r. 1812. Zacharov: **Rozpočtová disciplína a režim ekonomie.** Stať je odezvou na téma o šetření, které je nyní v novinách v módě. V životě, jak známo z novin, zůstalo všechno u křiklavých frází a ve skutečnosti nebylo vůbec provedeno. Jak zřejmo, čeká tentýž osud také propa-

gandu o šetření ve vojenském hospodářství. Berzon: **O organizaci vojenského průmyslu.** Podává se kritika návrhů reorganizace vojenského průmyslu. Nedostatků organizace této věci se uznávají, ale omezování vojenského průmyslu prohlašuje se za nepřipustné. Fedorov: **Finanční a faktická kontrola v armádě.** V armádě je dvojitá kontrola — všeobecně státní a vojenská. Stať obrací pozornost na důležitost „živé“ a ne „papírové“ kontroly. Kazanskij a Lobanov: **Unifikace stejnokroje.** Autor si stěžuje na velkou různotvárnost stejnokroje, zesilovanou národnostními požadavky národností ruského území. Doporučuje, aby se zavedl jednotný stejnokroj pro celou armádu. Kavtorin: **Proč jsou pláště přistřiženy? Naruševič: Selský nebo vojenský trén.** „Bylo rozhodnuto „zdomácniti“ v selských vrstvách nový typ dvoukolového vozu....“ V praxi dvoukolový vůz je nutno táhnouti párem dobrých koní. Tento požadavek byl odjakživa pro selské masy nesplnitelný a právě proto byl v Rusku zaveden typ lehkého selského vozíku, taženého jedním koněm. Gerbetov: **K otázce o přechovávání zrna.** Vaškevič: **Nemoci vojskového hospodářství.** Otázky účtování. Dankov: **Peněžní systém ve vnitřním hospodaření vojskových těles.**

V. Dobrynin.

b) Revues italské.

Cooperazione delle armi.

Prosinec 1926.

Plk. gšt. Aurelio Ricchetti: Úvahy o střelbě a nepřímém míření kulometů. — Plk. gšt. Pasquale Dafina: Duch taktické doktriny malých pěších jednotek. — Pokračování článku z minulého měsíce. Kapitoly: rozseh front a členění do hloubky, posily a manévry, bojové sledy a útvary, závěr. — Plk. Luigi De Biase: Pro studium logistiky. — Pisatel v mezích příkladu, uvedeného v prosincovém čísle z r. 1925 ve článku plk. Trezzaniho „Použití jezdecké korouhve“, uvažuje o řešení úkolů jednotlivých služeb. — Plk. Mario Papone: Několik takticko-technických norem pro přechod vodních toků. — Pisatel touto úvahou

doplňuje článek v minulém čísle o taktickém použití žen. vojska. — Plk. gšt. Carlo Trioli: Rozbor kapitoly I. až XVII. německého předpisu o velitelství a boji spojených zbraní. — Ukončení článku z předešlého čísla.

Italská literatura.

Časopis „Alere Flammam“, který vydával kabinet pro výchovu italské válečné školy v Turině, přestal vycházeti koncem roku 1926. Týž ústav za to vydává Bibliografický přehled, jenž obsahuje pravidelně sestavené seznamy děl, článků atd., pojednávajících o světové válce. Přehled bude mít as 500 stran, v nichž bude zaznamenáno kolem 10.000 děl a článků o světové válce. Cena jeho je 40 lir. Bs.

c) Revues německé.

Allgemeine schweizerische Militärzeitung.

Ročník LXXII. — Čís. 5.

Plk. Diesbach: Eine notwendige Entwicklung unserer Verteidigungs-

strategie. Řešení obranné strategie Švýcarska pro případ nepřátelského útoku nepředstavuje si autor v napodobení cizích vzorů a obranných teorií; nepovažuje tedy za správné ani podniknutí rozhodné bitvy přímo na hranicích stá-

tu, ani vybudování silné obranné posice ve vnitrozemí a vyčkání nepřátelského útoku. Švýcarsko musí se bránit nepřátelskému vpádu vlastním způsobem, odpovídajícím lokálním poměrům: hranice chrání řetěz domobran a prvotřídních střelců, kteří dokonale znají pohraniční kraje a vedou jakýsi druh guerilly, obtěžující menšími pútkami nepřítele a zdržující jeho postup tak dlouho, dokud armádní gros neobsadí hlavní posice odporu a dokud nedostane od spojence nezbytný válečný materiál.

Pluk. Th. Zwicky: „Pferdewärter“. (Návrh na úpravu požitků podkoni švýcarských důstojníků.)

Desátník Walter Höhn: „Zur Organisation des Inf.-Zuges.“ Švýcarská armáda nemá po vybavení lehkými kulomety ještě přesného předpisu pro organizaci pěchotní čety, jejíž dosavadní cvičná sestava se řídí od případu k případu podle počtu poddůstojníků a podle povahy taktického úkolu. Pisatel článku navrhuje, aby četa byla organizována složením tří skupin, z nichž první by byla útočným družstvem, druhá střeleckým o dvou lehkých kulometech, a třetí aby byla zálohou útočné skupiny.

Ročník LXXII. — Čís. 6.

„Die Schlacht bei Murten.“ (Redakční reminiscence na bitvu u Murtenu z 22. června 1476 a ocenění jejího průběhu se zřetelem na její význam pro moderní válečnictví.)

Plk. Biberstein: „Die militärische Lage der Schweiz.“ Ve Švýcarsku vyskytují se zvláště po uzavření porad locarnských četnější a četnější hlasy, jež podobně jako v jiných evropských státech dožadují se zmenšení nákladu na vydržování branné moci. Autor rekapituluje stručně statistická data o stavu armád jednotlivých evropských států v době po uzavření mírových smluv a činí z mezinárodní situace politické i vojenské tyto závěry pro Švýcarsko:

Bylo by úplně pochybené, kdyby Švýcarsko mělo jít v duchu locarnských smluv „dobrým příkladem kupředu“ a započítí s odzbrojováním. I přes veškeré poctivé tendence Svazu národů nemůže nikdo zaručiti, že by přátelská shoda evropských mocností

byla zárukou míru na desetiletí budoucnosti. Jest proto povinností Švýcarska, aby i nadále udržovalo armádu v rámci dnešních stávajících zákonů tím spíše, že její charakter jest naprosto defenzivní, že není ani dostatečně vybavena moderními prostředky technickými a nemůže tudíž pro žádného souseda znamenati válečné nebezpečí. Žádají-li politické kruhy sporihost, jest třeba, aby toto heslo bylo důsledně prováděno ve všech oborech státní správy, netoliko v rozpočtu armádním, nýbrž i v udržování národní armády dává zemi jistotu před nepřátelským vpádem.

Pplk. gštbu Isler: „Der Kommandant und sein Nachrichtenoffizier.“ (Výtah z přednášky podplukovníka gštby Islera.)

Pojednání o organizaci zpravodajské služby za manévru nebo za války a vytčení vzájemného poměru mezi velitelem a přiděleným mu zpravodajským důstojníkem. Povšechné povinnosti zpravodajského důstojníka záleží v činnosti výzvědné, v zajištění a udržování spojení a pozorování bojového úseku, ve využití a předávání získaných zpráv a v doručování zpráv a rozkazů. Má-li být tato služba konána úspěšně, předpokládá harmonickou spolupráci velitele se zpravodajským důstojníkem.

„Tapferkeit und Feigheit.“ (Přednáška dra Breitnera, soukromého docenta vídeňské universitní kliniky, konaná pro důstojnické kroužky v Bernu Aarau a St. Gallen. Filosofické úvahy o pojmech „hrdinství a zbabělost“.)

Npor. J. Berli: „Vom Dank des Vaterlandes.“ Při propouštění turnu záložníků, kteří prodělávali závěrečné cvičení, vyzněla z kruhů občanských i z míst velitelských slova díků, uznání a obdivu nad výkony armády. Autor považuje podobné projevy při upřímném poměru vojenské správy k armádě za zbytečné, ježto narukující konají samozřejmou povinnost, jež nezasluhuje žádných zvláštních díků.

Ing. stud. desátník Walter Höhn: „Zur Rekrutierung.“ Závěrečné a rozhodující bitevní momenty jsou vždy dílem pěchoty. Nesmí být tudíž tato zbraň podceňována, naopak má být při odvozech brán zřetel při výběru nováčků na úkoly pěchoty, a má-li proto být přidělováno mužstvo nejlepší kvality.

Npor. Renes.